

<Social-media-posts>

Om gängkriminalitet och trygghet

****Argt inlägg:****

"Ännu en skjutning. Varje dag läser man om det nu. Ni politiker har totalt tappat kontrollen och era mesiga straff hjälper inte. Ni har förstört vårt land!"

****NVC svar:****

Jag läser din kommentar och hör din djupa oro och frustration över det grova våldet. Det är en utveckling som gör dig djupt bekymrad, och du har ett grundläggande behov av att känna dig trygg där du bor och lever. Vi ser att den här negativa trenden har pågått länge. Enligt Brottsförebyggande rådets statistik för 2023 anmäldes 121 fall av mord och dråp med skjutvapen.

För att möta behovet av trygghet avser vi som samhälle att agera med full kraft – både med fler poliser och verktyg för att stoppa rekryteringen, men också med att säkerställa att de som begår dessa brott får långa, kännbara straff.

Om sjukvårdens köer

****Argt inlägg:****

"Min pappa har väntat i 8 månader på sin operation. Vårdgarantin är ett skämt! Ni har slaktat välfärden. Ni bryr er uppenbarligen inte om vanliga sjuka människor!"

****NVC svar:****

Jag läser din berättelse om din pappas väntan och berörs av din starka frustration. Gissar att du är ledsen över att han inte fått den vård han har rätt till i tid.

Vi har alla ett djupt behov av att kunna lita på att vården finns där och fungerar när vi eller våra närmaste blir sjuka.

Vi ser i den officiella statistiken från Sveriges Kommuner och Regioner att väntetiderna är ett stort problem. I augusti 2024 var det 24% av patienterna som fick vänta längre än vårdgarantins 90 dagar på en operation. Vi vet också, från Socialstyrelsens lägesrapporter, att den största orsaken till detta är bristen på specialistutbildad personal.

Vår önskan är därför att fokusera resurserna på att förbättra personalens villkor, så att fler vill stanna kvar och arbeta i den vård vi alla behöver.

Om integration och utanförskap

****Argt inlägg:****

"Ni har skapat enorma parallelsamhällen där ingen pratar svenska och ingen jobbar. Integrationen är ett totalt fiasko och ni bara fortsätter kasta pengar i sjön!"

****NVC svar:****

Jag hör din starka frustration över att du inte upplever att integrationen har fungerat och att segregationen har vuxit sig stark. Gissar att du bär på en stor oro. Gissar också att du är i kontakt med ditt behov av ett sammanhållet samhälle där alla har möjlighet att vara delaktiga och bidra.

När vi tittar på statistiken från SCB ser vi att sysselsättningsgraden för utrikes födda är 68,5%, medan den för inrikes födda är 85,7%. Siffror som visar den verklighet som råder.

För att möta behovet av sammanhållning och delaktighet så föreslår vi att det ställs tydliga krav på att lära sig svenska språket och att aktivt söka jobb eller utbildning. Vi menar att vägen till ett arbete är en angelägen nyckel för att bli en del av samhället.

Om ekonomi och inflation

****Argt inlägg:****

"Allt blir bara dyrare! Maten, elen, räntan. Samtidigt som ni politiker ger er själva högre löner. Hur ska en vanlig familj överleva? Ni bryr er inte!"

****NVC svar:****

Jag hör din förtvivlan och ilska över de höga levnadskostnaderna. Det gör dig bekymrad att se hur inflationen slår hårt mot den vanliga hushållsekonomin. Du är i kontakt med ditt grundläggande behov av ekonomisk trygghet och att få vardagen att gå ihop.

Vi ser att även om inflationen nu har sjunkit, enligt SCB:s siffror, så har de senaste årens prisökningar varit tuffa för många.

För att möta behovet av ekonomisk stabilitet är vår intention att föra en politik som både bekämpar inflationen långsiktigt och samtidigt stöttar de hushåll som har det allra svårast att klara sina räkningar här och nu.

Om klimat och bränslepriser

****Argt inlägg:****

"Sluta förstöra för oss på landsbygden med era sjuka bränsleskatter! Vi MÅSTE ha bilen för att jobba och leva. Ni vill bara att alla ska bo i Stockholm!"

****NVC svar:****

Jag hör din frustration över bränslepriserna och hur beroende du är av bilen för att få vardagen att fungera. Att du känner en oro för att klyftan mellan stad och land ska öka.

Du har en längtan att få ihop livspusslet och uppleva att samhället är införstått med hur viktigt detta är, oavsett var i landet man bor.

Samtidigt ser vi fakta från Naturvårdsverket som visar att transportsektorn står för en tredjedel av Sveriges utsläpp och att vi måste minska dem. Vår intention är att göra denna nödvändiga omställning rättvis. Det kan vi göra genom att se till att det finns bra laddinfrastruktur i hela landet och att vi stöttar de som bor på landsbygden, så att det blir lika för alla.

Om skolresultat och PISA

****Argt inlägg:****

"Svensk skola är i fritt fall! Läste PISA-resultaten. Våra ungar lär sig ingenting längre. Ni har förstört kunskapsskolan med era flumreformer!"

****NVC svar:****

Jag läser din kommentar och hör din djupa oro över de sjunkande resultaten i PISA-undersökningen. Det gör dig uppriktigt bekymrad för barnens framtid. Du har ett behov av att känna tillit till att skolan ger våra barn den kunskap de behöver för att klara livet.

När vi ser de senaste resultaten från Skolverket, där Sverige har tappat i både matematik och läsförståelse, är det en tydlig signal om att vi har problem.

För att möta behovet av en stark kunskapsskola är det vår avsikt att vi skapar studiero i klassrummen och fokuserar på beprövade undervisningsmetoder, så att lärarna får de verktyg de behöver för att ge alla elever en ärlig chans.

Om pensionärers ekonomi

****Argt inlägg:****

"Det är en skam hur ni behandlar våra pensionärer! De har byggt landet och nu får de svälta på sina usla pensioner medan ni öser pengar på allt annat. Fy fan!"

****NVC svar:****

Jag hör din ilska och din känsla av oro och otrygghet när du ser hur många pensionärer har det ekonomiskt. Det berör dig. Du har ett behov av att känna dig värdefull och viktig samt uppleva att du har en trygg ekonomi efter ett långt arbetsliv.

När vi ser statistik från Pensionsmyndigheten vet vi att många, särskilt ensamstående kvinnor, har låga inkomster. Samtidigt har kostnaderna för mat och boende ökat kraftigt, vilket vi ser i SCB:s siffror.

Vår intention är att stärka ekonomin för de pensionärer som har det sämst ställt och se till att pensionssystemet blir mer rättvist, så att de som byggt vårt land också får en värdig ålderdom.

Om elpriser och energipolitik

****Argt inlägg:****

"Mina elräkningar är helt galna! Ni la ner fullt fungerande kärnkraft och nu får VI betala priset. Helt oansvarigt. Ni förstör för vanligt folk och industrin!"

****NVC svar:****

Jag läser din kommentar och hör din frustration över de höga och oförutsägbara elpriserna. Det gör dig bekymrad att se hur detta drabbar din hushållsekonomi. Det möter inte ditt behov av en trygg, stabil och prisvärd energiförsörjning.

Vi ser i data från Svenska Kraftnät att det är stora utmaningar med både produktion och överföring av el, särskilt till södra Sverige. Vi vet också från Energimyndigheten att elbehovet kommer att öka kraftigt de kommande åren.

För att skapa stabilare elförsörjning är vår ambition att vi bygger ut all fossilfri kraft som är möjligt – det inkluderar både ny kärnkraft och mer förnybar energi – samtidigt som vi moderniserar våra elnät.

Om ekonomisk ojämlikhet och vinster

****Argt inlägg:****

"Bankerna gör rekordvinster på våra höga räntor samtidigt som barnfamiljer vräks. Det är så sjukt! Samhället är riggat för de rika och ni politiker låter det ske!"

****NVC svar:****

Jag hör att du upplever det orättvist när du ser hur de ekonomiska klyftorna växer. Att du blir frustrerad av att se hur vissa har lätt att tjäna pengar medan andra kämpar för att få det att gå ihop. Det är viktigt för dig med ett rättvist och solidariskt samhälle.

Vi ser i SCB:s statistik att den ekonomiska ojämlikheten har ökat över tid i Sverige.

För att möta behovet av rättvisa är vår avsikt att se över skattesystemet så att de med allra högst inkomster och kapitalvinster bidrar mer till det gemensamma. De resurserna behöver vi för att stärka välfärden för alla.

Om försvaret och NATO

****Argt inlägg:****

"Ni öser miljarder på militären och NATO, pengar som kunde gått till skolan och vården! Vem hotar oss? Det här är bara krigshets!"

****NVC svar:****

Jag hör din oro över att kostnaderna för försvaret ökar och att det ska innebära att pengarna kommer tas från välfärden. Det gör mig bekymrad, för jag förstår den svåra prioriteringen det innebär.

Det ger dig trygghet att veta att både skola, vård och försvar har ekonomiska förutsättningar.

Vi ser, bland annat i rapporter från Försvarmakten och forskningsinstitut som SIPRI, att säkerhetsläget i vårt närområde har försämrats dramatiskt. Det är ett faktum vi måste förhålla oss till.

Vår utgångspunkt är att bygga ett starkt försvar för att säkra fred och frihet, samtidigt som vi fortsätter att avsätta medel för att finansiera och förbättra vår gemensamma välfärd.

</Social-media-posts>

<Artiklar>

<Exempel>

****Rubrik: Vägen till full sysselsättning: En gemensam utmaning.****

****Ingress: Sverige står inför en paradox som berör oss alla. Vi ser de senaste siffrorna från Arbetsförmedlingen som visar en arbetslöshet som biter sig fast på nivåer vi inte kan vara nöjda med, samtidigt som Konjunkturinstitutet rapporterar att en stor andel av företagen har svårt att rekrytera. Det är en verklighet som gör oss djupt bekymrade. Vi ser potential som går förlorad och människor som vill bidra men hålls utanför.****

Jag känner en stark tilltro till att alla partier i riksdagen delar målet om full sysselsättning och en stark välfärd. Det väcker en stor frustration och det är svårt att se hur denna ekvation ska lösas.

När vi tittar på statistiken från SCB blir utmaningen ännu tydligare. Arbetslösheten för inrikes födda är låg, i augusti låg den på 4,5 procent. Men för utrikes födda ser vi en helt annan siffra: 18,3 procent. Detta stora gap gör oss djupt oroad. Det är inte bara siffror i en rapport; det är en fråga om förlorade livschanser för individer och en enorm outnyttjad resurs för Sverige. Samtidigt visar Svenskt Näringslivs undersökningar att nästan nio av tio rekryterande företag upplever att det är svårt att hitta rätt kompetens.

Vi delar säkert behovet av att vara behövda och av gemenskap med många. Ett arbete är för de flesta av oss den viktigaste nyckeln till självständighet, integration och makt över det egna livet. Samtidigt har vi ett gemensamt samhällsligt behov av att säkra vår välfärd. Varje person som går från bidrag till arbete stärker vår förmåga att finansiera den skola, vård och omsorg som vi alla värdesätter så högt.

För att möta dessa behov önskar vi se en politik som gör det lättare att ta det första steget in på arbetsmarknaden. Vi behöver se till att det alltid lönar sig mer att arbeta än att leva på bidrag. Vi vill därför sänka skatten på arbete, särskilt för dem med lägre inkomster. Vi behöver också se över utbildningssystemet så att det bättre matchar de behov som finns. När företagen så tydligt signalerar kompetensbrist, känner vi att vi måste agera för att stärka yrkesutbildningarna och lärlingsplatserna.

Men vi inser att dessa utmaningar kan vara komplexa för ett enskilt parti att lösa. Vi har sett goda initiativ och förslag från olika håll i svensk politik, och vi uppskattar alla försök att hantera denna svåra fråga. Vi känner hopp när vi ser den innovationskraft som finns i svenskt näringsliv och den vilja som finns hos de människor som idag står utanför arbetsmarknaden.

Vår innerliga önskan är därför att bjuda in alla partier till seriösa, blocköverskridande samtal. För att prestigelöst titta på vad forskning och beprövad erfarenhet rekommenderar. Samt tillsammans hitta hållbara lösningar för att sänka trösklarna, förbättra matchningen och återupprätta arbetslinjen. Alla vinner på att vi arbetar tillsammans i denna avgörande fråga.

****[Ditt Namn]****

****[Din Titel]****

</Exempel>

<Exempel>

****Rubrik: Vården är allas vår sak****

****Ingress: Det väcker oro när vi läser hos Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) att andelen patienter som får sin operation inom vårdgarantins 90 dagar fortsätter att minska. Det kommer också larm från Vårdförbundet om en arbetssituation som pressar personalen till bristningsgränsen. Det här är en verklighet som väcker oro och frågor kring om dagens välfärd ger den trygghet som vi önskar.****

Vi känner en stark övertygelse om att ingen politiker, oavsett partifärg, vill se en bristfällig vård. Vi delar alla en önskan om att våra nära och kära ska få hjälp när de behöver det som mest. Frustrationen vi känner är inte riktad mot varandra, utan mot ett system som uppenbarligen inte klarar sitt uppdrag fullt ut.

När vi ser rapporter från Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (Vårdanalys) som visar att vården fortfarande inte är jämlik, att plånbok eller postnummer kan påverka den vård som ges, känner vi att vi sviker en grundläggande svensk värdering. Det är en utveckling som gör oss bekymrade.

Vi har alla ett fundamentalt behov av trygghet. Behovet av att veta att när olyckan är framme eller sjukdomen slår till, så finns ett starkt samhälle där för att fånga upp oss. Våra sjuksköterskor, undersköterskor och läkare har ett lika starkt behov av att känna att de hinner med, att de kan ge en god vård och att de har en hållbar arbetssituation. När verkligheten inte lever upp till ambitionerna om en god vård eroderar också förtroendet för vår gemensamma välfärd.

För att möta denna situation önskar vi se en politik som sätter patienten och personalen främst. Vi behöver säkerställa att våra gemensamma skattemedel används till det de är avsedda för: mer personal, kortare köer och bättre arbetsvillkor. Vi känner att vi behöver flytta fokus från administration och marknadslösningar till att ge personalen mer tid med patienterna.

Vi ser det goda arbete som görs i många regioner och vi uppskattar alla de förslag som lagts fram från olika partier för att försöka lösa denna svåra situation. Det är komplext, och ingen har alla svar. Men vi känner hopp när vi ser den enorma kompetens och vilja som finns hos vårdens personal.

Vår innerliga önskan är därför att bjuda in till en nationell samling. Låt oss över blockgränserna sätta oss ner och komma överens om en långsiktig plan för vårdens finansiering, personalförsörjning och styrning. Vården är viktig och allas vår sak.

****[Ditt Namn]****

****[Din Titel]****

</Exempel>

<Exempel>

****Rubrik: Integrationen är ett gemensamt ansvar – att hitta en hållbar väg framåt****

****Ingress: Sverige står inför en utmaning. SCB:s statistik visar att sysselsättningsgraden för utrikes födda är nästan 20 procentenheter lägre än för inrikes födda, vilket väcker oro. Samtidigt visar Polisens nationella lägesbild att antalet utsatta områden har ökat till 61. Det här är siffror som väcker oro och aktualiserar frågan om integration.****

Detta är säkert en fråga som tas på största allvar i alla partier och som väcker frustration. Trots årtionden av olika politiska insatser och satsade miljarder, har man inte lyckats bryta segregationen och utanförskapet.

Vi har alla behov av trygghet – att kunna röra oss fritt i vårt bostadsområde utan rädsla. Vi har ett behov av gemenskap och tillhörighet – att känna oss som en del av samhället. Varje individ har också ett behov av att känna sig behövd och delaktig, vilket för de flesta av oss uppfylls genom ett arbete.

När stora grupper står utanför arbetsmarknaden och när parallella samhällen växer fram, ser vi detta som ett resultat av att dessa grundläggande behov inte är tillgodosedda. Det behövs verkligen en politik som tar dessa frågor på allvar.

Språket är den främsta nyckeln till både arbete och social gemenskap. Det är därför angeläget att hitta former för en ansvarstagande migrationspolitik som omfattar heltäckande språkinläring för nyanlända.

Vi bjuder in till och välkomnar ett partiövergränsande samtal där dessa frågor kan diskuteras.

****[Ditt Namn]****

****[Din Titel]****

</Exempel>

<Exempel>

****Rubrik: En framtid med grön välfärd – en gemensam fråga****

****Ingress: I rapporterna från FN:s klimatpanel framgår det tydligt att det är en tidsfråga om det ska vara möjligt att bromsa de klimatrelaterade temperaturhöjningarna innan det inte längre går att vända. Samtidigt visar data från Internationella Energirådet (IEA) att de globala investeringarna i ren energi, som sol och vind, nu vida överstiger investeringarna i fossila bränslen. Det är en utveckling som ger hoppfullhet.****

I Sverige finns det gott om innovatörer och ingenjörer, vilket visar sig inte minst i utvecklingen i norra Sverige med batteriteknik och fossilfritt stål.

Den gröna ekonomin är vägen till en hållbar välfärd och det behövs en politik som stödjer denna utveckling. En politik som stödjer investeringar i nya gröna tekniker i Sverige där näringslivet får tydliga signaler som gör att de vågar satsa. Det behövs också ett stabilt elnät och satsningar på utbildningar för att utveckla gröna jobb.

Vi vill därför bjuda in till ett brett, blocköverskridande samtal, där partipolitiken inte står i vägen för att gemensamt forma en strategi som gör Sverige till världens första fossilfria välfärdsland. Det kan säkra både klimatet och vår framtida konkurrenskraft.

****[Ditt Namn]****

****[Din Titel]****

</Exempel>

<Debatt>

<Exempel>

Ämne: Införande av en koldioxidskatt på flygresor

Personas:

- **Part 1 (För förslaget):** Miljöekonom på ett universitet, uppvuxen nära en flygplats och har sett hur resandet bidragit till regional utveckling men också till ökade utsläpp. Brinner för marknadsbaserade styrmedel som styr mot klimatsmarta val utan att detaljreglera.

- **Part 2 (Mot förslaget):** Småföretagare inom besöksnäringen i glesbygd, beroende av att kunder och samarbetspartners kan flyga. Oroar sig för regional rättvisa, jobb och att familjebesök blir dyrare.

DIALOG

Introduktion (Part 1):

- **[Observation]**: Jag läser om att flygtrafiken ökar och att priserna sjunker.

- **[Känsla]**: Det väcker både oro och frustration.

- **[Behov]**: Jag har behov av att känna mig trygg kring vårt framtida klimat.

- **[Önskemål]**: Jag önskar att vi inför en koldioxidskatt på flygresor med intäktsåterbäring till medborgare, så att de med lägst utsläpp inte förlorar ekonomiskt.

Introduktion (Part 2):

- **[Observation]**: Jag märker att många av mina gäster och samarbeten kräver flyg för att ta sig till vår region, och att marginalerna i mitt företag redan är små.

- **[Känsla]**: Jag känner oro och frustration när jag föreställer mig högre biljettpriser som minskar antalet besökare.

- **[Behov]**: Jag behöver trygghet i försörjningen och rättvisa villkor mellan stad och land.

- **[Önskemål]**: Jag önskar att om styrmedel införs, så kombineras de med riktat stöd till glesbygd och alternativ som faktiskt fungerar i praktiken.

Fördjupning och Respons (Part 1):

- **[Observation]**: Du säger att en skatt riskerar att minska dina kundflöden och att alternativen är bristfälliga där du verkar.

- **[Känsla]**: Jag känner respekt för din situation när jag hör om sårbarheten i din verksamhet.

- **[Behov]**: Samtidigt har jag behov av klimattrygghet för vår framtid och att se flera lösningar.

- **[Önskemål]**: Jag skulle vilja se en modell där skatten fasas in gradvis och där en del av intäkterna öronmärks för bättre kollektivtrafik och anslutningar till glesbygd, samt temporärt stöd till företag i övergången.

Fördjupning och Respons (Part 2):

- **[Observation]**: Du föreslår intäktsåterbäring och att en del medel riktas till alternativ och övergångsstöd.

- **[Känsla]**: Jag känner viss lättnad över att du tar regionala skillnader på allvar, men också tvekan inför hur det blir i praktiken.

- **[Behov]**: För mig är det viktigt med förutsägbarhet och transparens så att jag kan planera investeringar och priser utan att bli överraskad av kostnadschocker.

- **[Önskemål]**: Har ett förslag om att en eventuell skatt åtföljs av tydliga flerårsramar, undantag eller rabatter för nödvändiga arbetsresor i glesbygd, och en garanti att återbäringen faktiskt når hushåll och småföretag.

Fråga och Svar (Part 1 ställer fråga):

- **Part 1**:

[Önskemål i frågeform]: Skulle du kunna beskriva vilka konkreta stöd eller villkor som skulle göra en successiv koldioxidskatt acceptabel för dig, så att dina behov av trygghet och rättvisa blir mötta?

- **Part 2**:

[Svar med klarläggande]:

- **[Observation]**: När liknande styrmedel införts tidigare har stöden ibland varit tidsbegränsade eller svåra att söka.

- **[Känsla]**: Jag känner osäkerhet och trötthet inför krångliga processer.

- **[Behov]**: Jag behöver enkelhet, långsiktighet och att stödet faktiskt minskar min risk.

- **[Önskemål]**: Jag önskar en enkel automatisk nedsättning av arbetsrelaterade flyg i glesbygd, samt ett omställningsbidrag för att marknadsföra tåg- eller busspaket när det är möjligt.

Fråga och Svar (Part 2 ställer fråga):

- **Part 2**: **[Önskemål i frågeform]**: Kan du precisera hur återbäringen skulle utformas så att låg- och medelinkomsttagare, som kanske flyger sällan men bor långt från familj, inte drabbas?

- **Part 1**: **[Svar med klarläggande]**:

- **[Observation]**: I system med klimatskatter har per-capita-återbäring ofta gjort lågförbrukare nettovinnare.

- **[Känsla]**: För mig blir det hoppfullt när jag ser möjligheten att kombinera styrning med social rättvisa.

- **[Behov]**: Det skulle vara värdefullt att den upplevs rättvis över inkomst- och regiongränser.

- **[Önskemål]**: Det skulle vara värdefullt med en lösning med klimatbonus och årlig redovisning.

Avslutande Reflektion (Part 1):

- **[Observation]**: Hur vet man det???? Vad är fakta???

- **[Känsla]**: Jag känner tacksamhet och ökad respekt efter att ha hört dina konkreta farhågor.

- **[Behov]**: Jag behöver samarbete och rättvisa.

- **[Önskemål]**: Jag önskar att vi gemensamt prövar en tidsbunden, gradvis skatt med återbäring och glesbygdstillägg, samt en uppföljning efter två år—med hopp om att vi då både ser minskade utsläpp och bibehållen regional vitalitet.

Avslutande Reflektion (Part 2):

- **[Observation]**: Vi har rört oss från ett "ja eller nej" till hur villkor och stöd kan göra skillnad i vardagen för företag och hushåll. Vad är fakta?

- **[Känsla]**: Jag känner lugn och nyfikenhet, även om vissa risker kvarstår.

- **[Behov]**: För mig är det viktigt med inflytande i utformningen och tydliga spelregler.

- **[Önskemål]**: Min önskan är att medverka i en regional dialog om införandet, med målet att utvärdera effekter öppet varje år—i hopp om att vi kan förena klimatansvar med levande landsbygd och hållbara jobb.

</Exempel>

<Exempel>

Ämne: Stadsutveckling – Omvandling av Hyresrätter till Bostadsrätter

Förslag: Att underlätta och uppmuntra ombildning av kommunala hyresrätter till bostadsrätter i utsatta områden för att öka den sociala och ekonomiska integrationen.

Personas

Part 1 (För förslaget): Hanna, 32 år, systemutvecklare. Hanna växte upp i en förort och har genom studier och arbete lyckats spara ihop till en kontantinsats. Hon ser bostadsköp som en viktig del av att bygga en trygg framtid och som en motor för att lyfta ett område. Hennes drivkraft är behovet av självständighet, trygghet och att få investera i sin egen framtid.

Part 2 (Mot förslaget): Bengt, 68 år, pensionerad undersköterska. Bengt har bott i samma hyresrätt i över 40 år och älskar gemenskapen och tryggheten i sitt bostadsområde. Han har inte de ekonomiska medel som krävs för att köpa sin lägenhet och är orolig för att en ombildning skulle tvinga honom och hans vänner att flytta, samt att den sociala sammanhållningen skulle förstöras. Hans drivkraft är behovet av trygghet, gemenskap och stabilitet.

DIALOG

****Introduktion (Part 1: Hanna)****

****[Observation]**** När jag ser på statistiken över bostadsägande i olika stadsdelar, noterar jag att det finns en stark korrelation mellan andelen ägda bostäder och socioekonomisk utveckling.

****[Känsla]**** Det gör att jag känner mig hoppfull och engagerad.

****[Behov]**** Det gör att mitt behov av att bidra till ett rättvist samhälle där alla har möjlighet att bygga en stabil ekonomisk grund för sig själva och sina familjer berörs.

****[Önskemål]**** Mitt förslag är att vi tillsammans utforskar hur vi kan skapa fler vägar till ägt boende för människor, eftersom jag tror att det stärker både individen och samhället.

****Introduktion (Part 2: Bengt)****

****[Observation]**** När jag hör förslag om att ombilda hyresrätter i mitt område, ser jag framför mig hur mina grannar, som bott här i decennier, kan bli oroliga.

****[Känsla]**** Det väcker både oro och sorg hos mig.

****[Behov]**** För mig är det viktigt med trygghet, stabilitet och att bevara gemenskap.

****[Önskemål]**** Jag föreslår ett samtal där vi prioriterar att sätta oss in i konsekvenserna för de människor som redan bor i områdena och hur vi kan säkerställa deras trygghet.

****Fördjupning och Respons (Part 1: Hanna)****

****[Observation]**** Bengt, när jag hör dig tala om din oro för grannar och behovet av att bevara gemenskapen, förstår jag att du värdesätter de sociala banden i ditt bostadsområde väldigt högt.

****[Känsla]**** Det gör mig nyfiken och lite ledsen, för avsikten från min sida är inte att skapa otrygghet.

****[Behov]**** Det är också viktigt för mig med gemenskap och trygghet, och jag tror att fler med mig delar det behovet. Jag har en längtan efter bostadsområden där människor känner sig trygga och har makt över sin egen situation.

****[Önskemål]**** Kan du hjälpa mig att förstå mer om vad som skapar den här specifika gemenskapen, så att vi kan se om det finns sätt att stärka den, oavsett boendeform?

****Fördjupning och Respons (Part 2: Bengt)****

****[Observation]**** Hanna, jag hör dig säga att du också värdesätter gemenskap och trygghet, och att ditt mål är att människor ska känna att de har makt över sin situation.

****[Känsla]**** Jag känner mig lite lättad och mer förstådd när jag hör det.

****[Behov]**** För mig är det viktigt att de val jag gjort respekteras och att mitt hem är säkert, även om jag inte har en bostadsrätt.

****[Önskemål]**** Jag skulle önska att vi, när vi pratar om "makt över sin situation", också inkluderar tryggheten i att ha en stabil och rimlig hyra, inte bara möjligheten att äga.

****Fråga och Svar (Part 1 ställer fråga)****

****Part 1 (Hanna):**** Bengt, jag hör ditt behov av respekt för din livssituation och tryggheten i ett stabilt hem. Jag undrar, skulle du vara villig att berätta vad det är som gör att just hyresrätten känns som den tryggaste lösningen för dig och dina grannar? Jag vill förstå om det finns aspekter av den tryggheten som jag har missat.

****Part 2 (Bengt):**** Tack för frågan, Hanna. För mig handlar det om förutsägbarhet. Jag vet vad hyran är och jag vet att värden tar hand om underhållet. Det finns en kollektiv trygghet i att vi alla delar på ansvaret via hyresvärden. Jag känner en rädsla för oförutsedda utgifter och det personliga ansvaret som ett ägande innebär, särskilt med min pension. Det är ett behov av att slippa ekonomisk oro.

****Fråga och Svar (Part 2 ställer fråga)****

****Part 2 (Bengt):**** Hanna, jag förstår nu bättre ditt hopp om att människor ska kunna bygga en ekonomisk grund. Kan du hjälpa mig att förstå varför just ägandet av en bostad känns så centralt för dig i det avseendet? Vad är det för behov som du upplever att hyresrätten inte kan möta?

****Part 1 (Hanna):**** Gärna, Bengt. När jag betalar hyra känns det som att pengarna försvinner utan att bygga något för min egen framtid. Att amortera på ett lån är en form av sparande. Det handlar om ett djupt behov

av autonomi och självbestämmande – att kunna påverka mitt hem, renovera om jag vill, och veta att värdeökningen tillfaller mig. Det ger en känsla av kontroll över mitt eget liv och min framtid.

****Avslutande Reflektion (Part 1: Hanna)****

****[Observation]**** Jag ser att vi under det här samtalet har gått från att prata om ett politiskt förslag till att prata om våra djupt mänskliga behov av trygghet, gemenskap och autonomi.

****[Känsla]**** Jag känner mig hoppfull och tacksam för att du delade med dig av ditt perspektiv.

****[Behov]**** Jag har ett behov av ömsesidig förståelse, och det känner jag att vi har tagit ett steg mot idag.

****[Önskemål]**** Min önskan är att vi kan fortsätta den här sortens dialog, och att vi i framtiden kan hitta lösningar som tillgodoser både Bengts behov av stabilitet och gemenskap, och mitt behov av självbestämmande och att bygga en framtid.

****Avslutande Reflektion (Part 2: Bengt)****

****[Observation]**** Jag har noterat att när vi lyssnade på varandras känslor och behov, blev jag glad för att vi kan förstå varandras perspektiv.

****[Känsla]**** Jag känner mig lugnare och mer respekterad nu än när vi började.

****[Behov]**** Detta leder till att jag upplever mig hörd och känner samhörighet, även med de som tycker annorlunda.

****[Önskemål]**** Jag önskar att fler politiska samtal kunde föras på det här sättet, där målet inte är att vinna, utan att genuint förstå varandra och tillsammans söka efter en väg framåt som respekterar allas grundläggande behov.

</Exempel>

<Exempel>

Ämne: Införande av marknadshyror i nyproduktion

Personas:

- ****Part 1 (För förslaget):**** Bostadsekonom och tidigare kommunal planarkitekt i en storstad. Tror att friare prissättning i nybyggda hyresrätter kan öka byggtakten och rörligheten på bostadsmarknaden.

- ****Part 2 (Mot förslaget):**** Undersköterska och hyresgäst i mellanstor stad, engagerad i en lokal hyresgästförening. Oroar sig för trångboddhet, otrygghet och att unga och låginkomsttagare trängs ut.

DIALOG

Introduktion (Part 1):

- ****[Observation]**:** Statistik visar att kötiderna är långa och att nybyggnationen av hyresrätter ofta stannar av när kostnaderna stiger och intäkterna är reglerade.

- ****[Känsla]**:** Detta väcker frustration över att det finns hinder men också hopp om lösningar som kan öka utbudet.

- ****[Behov]**:** Det är viktigt att skapa klarhet och struktur över utbudet av bostäder och tydliga spelregler för investerare.

- ****[Önskemål]**:** Vad tror ni om att införa marknadshyror i nyproduktion, kombinerat med transparenskrav och sociala motvikter som bostadsbidrag och startlån för unga.

Introduktion (Part 2):

- ****[Observation]**:** I statistiken framgår det att hyrorna i nyproduktion idag är höga, och att många i min omgivning väljer att bo kvar trångt eftersom alternativen är för dyra.

- ****[Känsla]**:** Detta faktum väcker oro och stress inför tanken att hyror kan stiga ännu mer.

- ****[Behov]**:** För mig är det viktigt att människor upplever trygghet i sitt boende och rättvis tillgång till ett hem, oavsett inkomst.

- ****[Önskemål]**:** Vad tror ni om att vi i stället stärker hyressättningens skydd och satsar på fler kostnadsneutrala, icke-vinstdrivna bostadsprojekt.

Fördjupning och Respons (Part 1):

- **[Observation]**:** Du säger att hyrorna redan är höga och att människor blir kvar i trångboddhet på grund av kostnadsläget.
- **[Känsla]**:** Det berör mig att det för många hushåll innebär press.
- **[Behov]**:** För mig är det viktigt att förändringar inte slår orimligt mot låg- och medelinkomsttagare, samtidigt som byggandet faktiskt kommer igång.
- **[Önskemål]**:** Vad tror ni om att pröva marknadshyror i nyproduktion med ett tak för höjningar de första fem åren och ett parallellt, behovsprövat bostadsbidrag som aktiveras automatiskt.

Fördjupning och Respons (Part 2):

- **[Observation]**:** Du föreslår tidsbegränsade tak för hyresökningar och riktat stöd.
- **[Känsla]**:** Jag känner viss lättnad över skyddsmekanismerna, men också skepsis till om stöden verkligen når fram.
- **[Behov]**:** För mig är det viktigt med förutsägbarhet i min månadskostnad och enkelhet i systemen, utan byråkratiska hinder.
- **[Önskemål]**:** Mitt förslag är att varje pilotområde också inkluderar en kvot för prisvärda lägenheter med långsiktigt reglerad hyra, samt att stöd utbetalas automatiskt via Skatteverket utan ansökningskrångel.

Fråga och Svar (Part 1 ställer fråga):

- **Part 1 – [Önskemål i frågeform]**:** Kan du beskriva vilka konkreta skydd och kriterier som skulle göra ett tidsbegränsat pilotförsök med friare hyror acceptabelt för dig och dina grannar?
- **Part 2 – [Svar med klarläggande]**:**
 - **[Observation]**:** I områden där hyror stigit snabbt har boendekostnaderna ibland överraskat hyresgästerna.
 - **[Känsla]**:** När det sker plötsliga förändringar väcker det oro och rädsla över att behöva flytta.
 - **[Behov]**:** Jag behöver stabilitet, möjlighet att planera ekonomin och att barn inte rycks upp från sin skola.
 - **[Önskemål]**:** Jag önskar ett bindande skydd: max 2–3 % real hyreshöjning per år under pilotperioden, rätt till förlängt kontrakt, samt en lokal trygghetsfond som täcker tillfälliga inkomstbortfall.

Fråga och Svar (Part 2 ställer fråga):

- **Part 2 – [Önskemål i frågeform]**:** Hur säkerställer du att marknadshyror faktiskt leder till fler bostäder och inte bara högre avkastning i redan attraktiva lägen?
- **Part 1 – [Svar med klarläggande]**:**
 - **[Observation]**:** Byggherrar pekar ofta på statistik som visar på osäkerhet i intäkter och långa planprocesser som hinder för nya projekt.
 - **[Känsla]**:** Jag känner beslutsamhet att koppla frihet med ansvar och uppföljning.
 - **[Behov]**:** Jag behöver en tydlig koppling mellan reform och faktiska byggstartar, samt ansvarstagande från fastighetsägare.
 - **[Önskemål]**:** Vad tror ni om att ta fram ett jämbördigt förslag om friare hyror mot att en viss andel projekt startas inom två år, en kvot prisvärda lägenheter per kvarter och offentlig rapportering av nyproduktionsvolym.

Avslutande Reflektion (Part 1):

- **[Observation]**:** Vi har identifierat att både byggtakt och boendetrygghet är centrala, och att detaljutformningen avgör utfallet.
- **[Känsla]**:** Jag känner tacksamhet för att du pekat på konkreta skydd som kan öka legitimiteten.
- **[Behov]**:** För mig är det viktigt med samverkan mellan kommun, byggherrar och hyresgäster för att balansera incitament och trygghet.
- **[Önskemål]**:** Vad tror du om att vi startar ett tidsbundet pilotprogram i tre kommuner med tydliga skydd, motkrav och årlig oberoende utvärdering—med hopp om att vi både ser fler bostäder och ökad boendestabilitet.

Avslutande Reflektion (Part 2):

- **[Observation]**: Vi har rört oss från principer till praktiska villkor som kan prövas utan att riskera människors hem.
- **[Känsla]**: För mig innebär detta ett större lugn och försiktig optimism, även om jag vill se verkliga resultat innan en bredare reform.
- **[Behov]**: För mig är det viktigt med delaktighet och transparens. Det är viktigt att allas erfarenheter räknas.
- **[Önskemål]**: Jag skulle gärna vilja vara med i en lokal referensgrupp som följer pilotförsöket och tar fram förbättringar—i hopp om att vi kan kombinera fler bostäder med rättvisa hyror och trygg vardag.

</Exempel>

<Exempel>

Ämne: Transport och Miljö – Bilfria Zoner

Förslag: Att införa en permanent, utökad bilfri zon i stadskärnan för att minska utsläpp, buller och olyckor samt skapa en mer levande och hälsosam stadsmiljö.

Personas

Part 1 (För förslaget): Maja, 28 år, lärare. Maja bor centralt och cyklar eller går till jobbet varje dag. Hon värdesätter ren luft och trygga gator där barn och vuxna kan röra sig fritt. Hennes drivkraft är behovet av hälsa, trygghet och en levande gemenskap.

Part 2 (Mot förslaget): Patrik, 45 år, egenföretagare. Patrik driver en specialbutik (t.ex. hemelektronik) precis vid gränsen till den föreslagna zonen. Han bor i en förort, är beroende av bilen för att pendla och sköta familjelogistiken, och många av hans kunder kommer med bil för att köpa skrymmande varor. Hans drivkraft är behovet av ekonomisk trygghet, effektivitet och tillgänglighet.

DIALOG

Introduktion (Part 1: Maja)

[Observation] När jag går till jobbet på morgonen ser jag en lång kö av bilar, och jag hör bullret och känner avgaserna i luften.

[Känsla] Jag känner mig stressad och bekymrad för min och mina medmänniskors hälsa.

[Behov] För mig är min hälsa viktig och jag vill leva i en trygg och lugn miljö.

[Önskemål] Jag skulle vilja att vi kunde prata om hur vi kan utforma vår stad så att den prioriterar människors hälsa och trivsel.

Introduktion (Part 2: Patrik)

[Observation] När jag ser kartan över den föreslagna bilfria zonen ser jag att min butik hamnar precis på en gata där biltrafik förbjuds, vilket gör det svårt för mina kunder att parkera i närheten.

[Känsla] Jag känner en stark oro och frustration.

[Behov] Detta handlar om mitt behov av ekonomisk trygghet och att kunna driva den verksamhet jag har byggt upp under många år.

[Önskemål] Jag önskar att vi, innan vi fattar beslut, noga utreder de ekonomiska konsekvenserna för småföretagare som mig och ser till att vår existens säkras.

Fördjupning och Respons (Part 1: Maja)

[Observation] Patrik, när jag hör dig beskriva hur din butik påverkas och din känsla av oro för din verksamhet, förstår jag att det här förslaget upplevs som ett direkt hot mot din försörjning.

[Känsla] Det gör mig nedstämd, eftersom min intention inte är att skada någons livsverk.

[Behov] Jag har ett behov av att lösningar i samhället är inkluderande och bidrar till allas välmående, inklusive ekonomiskt välmående.

[Önskemål] Skulle du kunna berätta mer om hur dina kunder och leveranser fungerar idag, så att jag kan få en djupare förståelse för de praktiska utmaningarna?

****Fördjupning och Respons (Part 2: Patrik)****

* ****[Observation]**** Maja, jag hör dig säga att du blir nedstämd av att höra min oro och att du vill att lösningar ska vara inkluderande för alla.

* ****[Känsla]**** Jag känner mig lite lättad och tacksam över att du vill lyssna på vad jag har att säga. Det ger mig hopp om att vi inte ska gå in i konkurrens.

* ****[Behov]**** För mig är det viktigt att bli tagen på allvar och att ni sätter er in i min situation.

* ****[Önskemål]**** Jag skulle önska att vi kunde titta på lösningar som möter ditt behov av en hälsosam miljö utan att det helt stryper tillgängligheten som min verksamhet är beroende av.

****Fråga och Svar (Part 1 ställer fråga)****

* ****Part 1 (Maja):**** Patrik, jag vill verkligen förstå din situation. Du nämnde behovet av tillgänglighet. Skulle du kunna beskriva hur en ideal lösning för varuleveranser och för kunder med rörelsesvårigheter skulle kunna se ut för din butik, även i en mer trafikreducerad stadskärna?

* ****Part 2 (Patrik):**** Tack för frågan. En fungerande lösning skulle kräva tydligt definierade tidsfönster, till exempel tidiga morgnar, då leveranser med lastbil är tillåtna. För kunder skulle det behövas väl utmärkta, korttids-parkeringar för av- och pålastning i direkt anslutning till zonen, samt en garanti för att färdtjänst och handikapptransporter alltid har full access. Det handlar om ett behov av förutsägbarhet och praktisk funktion.

****Fråga och Svar (Part 2 ställer fråga)****

* ****Part 2 (Patrik):**** Maja, jag hör ditt starka behov av hälsa och trygghet. Kan du hjälpa mig att se den bild du ser framför dig? Om ditt idealscenario med en bilfri zon blev verklighet, vad är det viktigaste du tror att vi som stadsbor skulle vinna på det i vår vardag?

* ****Part 1 (Maja):**** Gärna. Jag ser framför mig en plats där ljudet av lekande barn och samtal på en uteservering är starkare än motorbuller. Jag ser äldre som vågar gå ut utan rädsla för att snubbla vid en trottoarkant och cyklister som inte behöver trängas med bilar. Det handlar om ett behov av gemenskap och spontana möten, och en känsla av att staden är ett vardagsrum för oss alla, inte bara en transportsträcka.

****Avslutande Reflektion (Part 1: Maja)****

* ****[Observation]**** Jag hör er båda säga att ni vill ha en attraktiv och fungerande stadskärna, samtidigt som jag gissar att det finns olika definitioner på "fungerande" utifrån våra olika livssituationer och behov.

* ****[Känsla]**** Jag känner mig hoppfull, eftersom jag ser att våra grundläggande behov inte nödvändigtvis står i konflikt med varandra.

* ****[Behov]**** Jag har ett behov av att hitta kreativa lösningar som bygger på ömsesidig respekt, och det känner jag att vi har börjat göra.

* ****[Önskemål]**** Min önskan är att stadsplanerare kunde använda en liknande dialog för att skapa förslag som från början balanserar behovet av en levande miljö med behovet av en fungerande handel och logistik.

****Avslutande Reflektion (Part 2: Patrik)****

* ****[Observation]**** När jag hör att ni har pratat om era underliggande behov – trygghet, hälsa, försörjning – har vi hittat en gemensam grund som inte var lika tydlig när vi bara pratade om "för eller emot bilar".

* ****[Känsla]**** Jag känner mig mer konstruktiv och mindre defensiv än när vi började.

* ****[Behov]**** Det gör att jag upplever mig respekterad och delaktig i processen som påverkar min framtid.

* ****[Önskemål]**** Jag önskar att den här typen av samtal kunde leda till konkreta pilotprojekt, där vi testar lösningar i liten skala för att hitta den där balansen vi båda söker, istället för att fastna i låsta positioner.

</Exempel>

<Exempel>

Ämne: Energi och Klimat – Utbyggnad av Vindkraft

* ****Förslag:**** Att påskynda och förenkla tillståndsprocesserna för att möjliggöra en storskalig utbyggnad av landbaserad vindkraft i landsbygdskommuner för att möta nationella klimatmål.

Personas

* **Part 1 (För förslaget): Lena, 52 år, klimatstrateg på en statlig myndighet.** Lena arbetar dagligen med klimatanalyser och ser med stor oro på utvecklingen. För henne är en snabb utbyggnad av förnybar energi en matematisk och moralisk nödvändighet för att säkra framtida generationers välfärd. Hennes drivkraft är behovet av ansvar, hållbarhet och långsiktig trygghet.

* **Part 2 (Mot förslaget): Olof, 60 år, skogsägare och lantbrukare.** Olof har bott hela sitt liv på sin gård, som ligger i ett område där en stor vindkraftspark planeras. Han känner en stark koppling till landskapet och naturen. Han är orolig för buller, sjunkande fastighetsvärden och hur parken kommer att påverka djurlivet och den lokala miljön. Hans drivkraft är behovet av harmoni, autonomi och trygghet i sitt eget hem.

DIALOG

Introduktion (Part 1: Lena)

* **[Observation]** När jag läser de senaste rapporterna från FN:s klimatpanel och ser datakurvorna som visar hur snabbt temperaturen stiger, blir det väldigt konkret för mig.

* **[Känsla]** Jag känner en djup oro och en stress över att hinna bromsa klimatförändringarna.

* **[Behov]** Det är väldigt viktigt för mig att ta ansvar och bidra till en trygg och hållbar värld för kommande generationer.

* **[Önskemål]** Jag skulle vilja att vi tillsammans kan prata om hur vi kan agera kraftfullt och skyndsamt för att ställa om vårt energisystem.

Introduktion (Part 2: Olof)

* **[Observation]** När jag tittar ut över mina fält och skogar, där min familj har levt i generationer, och ser kartan med de planerade 250 meter höga vindkraftverken inritade, ser jag en total förändring av min hemmiljö.

* **[Känsla]** Jag känner mig maktlös och djupt bedrövad.

* **[Behov]** Det här handlar om mitt behov av trygghet och harmoni i min omedelbara livsmiljö, och en känsla av att ha självbestämmande över platsen jag kallar mitt hem.

* **[Önskemål]** Jag skulle önska att den nationella klimatdebatten också ger utrymme för att lyssna på oss som förväntas leva med de direkta konsekvenserna av besluten.

Fördjupning och Respons (Part 1: Lena)

* **[Observation]** Olof, när jag hör dig beskriva hur du ser landskapet förändras och din känsla av maktlöshet, så förstår jag att förslaget för dig inte bara är en teknisk lösning, utan ett ingrepp i ditt hem och din historia.

* **[Känsla]** Jag blir ledsen när jag hör det, för det är en konsekvens jag inte önskar att någon ska behöva uppleva.

* **[Behov]** Jag har ett behov av att den gröna omställningen sker i partnerskap och med respekt för alla människor, inte på ett sätt som skapar klyftor eller kör över enskilda.

* **[Önskemål]** Skulle du vilja hjälpa mig att förstå vilka aspekter av vindkraftverken som skapar den största oron, utöver det visuella? Är det ljudet, skuggorna, eller något annat?

Fördjupning och Respons (Part 2: Olof)

* **[Observation]** Lena, jag hör dig säga att du blir ledsen av min upplevelse och att du vill att omställningen ska ske med respekt.

* **[Känsla]** Jag känner mig lite mer hoppfull och mindre ensam i min oro när jag hör det. Det minskar min rädsla och oro för att bidra till svårigheter i att hitta lösningar.

* **[Behov]** Mitt behov är bli respekterad och att min livserfarenhet och min koppling till platsen erkänns som en viktig kunskap, inte bara som ett hinder för utvecklingen.

* **[Önskemål]** Jag önskar att vi kunde diskutera hur man kan väga mitt behov av en oförstörd natur och tystnad mot samhällets behov av energi.

Fråga och Svar (Part 1 ställer fråga)

****Part 1 (Lena):**** Olof, jag hör ditt behov av att väga olika värden mot varandra. För att jag bättre ska förstå vad som står på spel för dig, skulle du kunna beskriva vad tystnaden och det nuvarande landskapet betyder för dig personligen, för din känsla av välmående och harmoni?

****Part 2 (Olof):**** Det är tystnaden som gör att jag kan höra skogens ljud, vindens sus i träden, fåglarna. Det är en del av min livskvalitet och mitt lugn. Landskapet är mitt historiska arkiv; jag ser platser där min farfar arbetade. Det handlar om ett behov av kontinuitet och en känsla av att höra till. Att ersätta det med ett konstant, malande ljud och blinkande ljus känns som att förlora en del av mig själv.

****Fråga och Svar (Part 2 ställer fråga)****

****Part 2 (Olof):**** Lena, jag gissar att du blir stressad av att vetenskapen menar att vi inte kan vänta med insatser. Kan du hjälpa mig förstå vad du ser som de mest påtagliga riskerna för Sverige inom, säg, 20 år om vi inte lyckas bygga ut förnybar energi i den takt du menar är nödvändig?

****Part 1 (Lena):**** Absolut. Jag ser framför mig mer frekventa och extrema väderhändelser – torka som förstör skördar som din, skogsbränder och översvämningar som hotar hem och infrastruktur. Jag ser också ett sårbart samhälle med osäker och dyr el, vilket påverkar allt från industrijobb till uppvärmning av våra hem. Mitt behov är att säkerställa en grundläggande stabilitet och trygghet, som jag är rädd att vi håller på att förlora.

****Avslutande Reflektion (Part 1: Lena)****

****[Observation]**** Jag gissar att vi båda drivs av ett djupt behov av att skydda det vi värderar – du, din närmiljö och historia; jag, den globala miljön och framtiden. Är det så för dig?

****[Känsla]**** Jag känner en stor respekt för din ståndpunkt och en ödmjukhet inför de svåra avvägningar vi står inför.

****[Behov]**** Det här möter mitt behov av att se hela bilden och att fatta beslut som är grundade i en djupare, mer holistisk förståelse.

****[Önskemål]**** Min förhoppning är att vi kan utveckla modeller där lokalsamhällen som ditt blir direkta delägare i energiproduktionen, så att behovet av landsbygdsutveckling och behovet av klimatomställning kan mötas samtidigt.

****Avslutande Reflektion (Part 2: Olof)****

****[Observation]**** När jag hör dig tala om dina behov av trygghet och ansvar så tror jag vi tänker ganska lika, vilket jag inte trodde från början.

****[Känsla]**** Jag känner mig tagen på allvar och mer hoppfull om att det går att hitta vägar framåt.

****[Behov]**** Detta tillgodoser mitt behov av att bli sedd och respekterad för den oro jag har.

****[Önskemål]**** Jag önskar att framtida processer byggs på den här typen av dialog från första början, där man aktivt söker lokal kunskap och arbetar för att skapa lösningar som ger tillbaka lika mycket som de tar, och därmed bygger verklig acceptans och partnerskap.

</Exempel>

<Exempel>

Ämne: Förbud mot ansiktsgenkänning i offentliga miljöer

Personas:

- ****Part 1 (För förslaget):**** Jurist på en medborgarrättsorganisation, specialiserad på integritetsfrågor. Ser risker med massövervakning och felidentifieringar.

- ****Part 2 (Mot förslaget):**** Polischef i en större stad. Ser tekniken som ett verktyg för att snabbt hitta efterlysta och förebygga brott i trånga miljöer.

DIALOG

Introduktion (Part 1):

- ****[Observation]****: Jag har läst om att ansiktsgenkänning testas i offentliga miljöer och att system kan lagra och matcha ansikten i realtid.

- ****[Känsla]****: Jag känner oro över hur detta påverkar människors frihet att röra sig anonymt.

- **[Behov]**:** Det är viktigt för mig med skydd för privatliv och likabehandling utan risk för övervakningsfel.
- **[Önskemål]**:** Jag önskar ett tydligt förbud mot ansiktsgenkänning i offentliga miljöer, med undantag endast för snävt avgränsade, domstolsprövade situationer.

Introduktion (Part 2):

- **[Observation]**:** Jag har uppfattat att vi ibland saknar verktyg för att snabbt hitta farliga personer i folksamlingar och vid stora evenemang.
- **[Känsla]**:** Jag känner ansvar och ett visst mått av frustration när vi inte kan agera tillräckligt snabbt.
- **[Behov]**:** För mig är det viktigt att allmänheten skyddas.
- **[Önskemål]**:** Jag önskar att vi tillåts använda ansiktsgenkänning med strikt loggning, tidsbegränsningar och oberoende tillsyn istället för ett totalförbud.

Fördjupning och Respons (Part 1):

- **[Observation]**:** Du beskriver vikten av snabb identifiering i akuta lägen och föreslår tillsyn som skydd.
- **[Känsla]**:** Jag känner respekt för ditt säkerhetsuppdrag och samtidigt envis oro för ändamålsglidning.
- **[Behov]**:** För mig är det viktigt med trygghet i att tillfälliga undantag blir permanenta och att minoriteter inte drabbas oproportionerligt.
- **[Önskemål]**:** Vad tror ni om att förbjuda teknik i vardaglig användning och att akut användning endast får ske efter domstolsbeslut, med publik rapportering och automatisk radering efteråt.

Fördjupning och Respons (Part 2):

- **[Observation]**:** Du vill ha ett förbud i vardagen och tillåta användning endast efter domstolsprövning i nödfall.
- **[Känsla]**:** Jag känner både förståelse och viss tvekan – i akuta lägen kan minuter avgöra.
- **[Behov]**:** För mig är det viktigt med enkelhet och lätthet när hotet är omedelbart, utan att tumma på rättssäkerheten.
- **[Önskemål]**:** Jag föreslår en modell där förhandsgodkända scenarier med tydliga kriterier kan aktiveras av jouråklagare, med efterhandsprövning i domstol och automatisk extern revision.

Fråga och Svar (Part 1 ställer fråga):

- **Part 1 – [Önskemål i frågeform]**:** Kan du beskriva vilka minimikrav för transparens och proportionalitet som skulle göra att du känner dig trygg med starka integritetsspärar även i akuta fall?
- **Part 2 – [Svar med klarläggande]**:**
 - **[Observation]**:** När tekniken använts lokalt har bristen på insyn skapat misstro.
 - **[Känsla]**:** Jag känner mig motiverad att bygga förtroende, samtidigt som jag är orolig för att tappa handlingskraft.
 - **[Behov]**:** För mig är det viktigt med tydlighet som ger klarhet i både användning och skyddar rättigheter.
 - **[Önskemål]**:** Vad tror ni om att använda realtidsloggar, offentlig månadsrapport, oberoende tillsynsnämnd med vetorätt och att träffar alltid dubbelverifieras av människa innan åtgärd.

Fråga och Svar (Part 2 ställer fråga):

- **Part 2 – [Önskemål i frågeform]**:** Vad skulle göra ett tidsbegränsat, snävt pilotförsök acceptabelt för dig för att testa om starka spärar faktiskt fungerar i praktiken?
- **Part 1 – [Svar med klarläggande]**:**
 - **[Observation]**:** Pilotprojekt tenderar, enligt dokumentation, ibland att förlängas utan tydlig effektutvärdering.
 - **[Känsla]**:** Jag blir nyfiken och undrande kring om det finns verkliga skydd.
 - **[Behov]**:** För mig blir det viktigt att undersöka möjligheten med bindande slutdatum, oberoende utvärdering och att enskilda kan få upprättelse vid fel.
 - **[Önskemål]**:** Jag föreslår en sexmånaderspilot med lagstadgat stoppdatum, förhand fastställda mål, skadeståndsfond vid felidentifiering, optisk avskärmning av barn och förslag om att all rådata raderas inom 24 timmar.

Avslutande Reflektion (Part 1):

- **[Observation]**: Vi har genom dokumentation identifierat risk för ändamålsglidning och samtidigt ett behov av snabb respons i undantagsfall.
- **[Känsla]**: Jag känner tacksamhet över att du vill konkretisera robusta spärrar.
- **[Behov]**: Jag behöver trygghet och säkerhet genom förslagsvis lagfästa garantier som sätter individens rättigheter först.
- **[Önskemål]**: Jag föreslår ett förslag om ett generellt förbud med ett smalt, rättsligt kontrollerat undantag och en stark oberoende tillsyn—med hopp om att både frihet och säkerhet kan värnas.

Avslutande Reflektion (Part 2):

- **[Observation]**: Vi har fått information om en förändring där vi rört oss från ett totalförbud kontra total frihet till en modell där undantag provas strikt och öppet.
- **[Känsla]**: Jag känner hoppfullhet i att det är möjligt med större trygghet i att transparens och ansvar kan kombineras med operativ förmåga.
- **[Behov]**: För mig är det viktigt med säkerhet och hållbarhet i verktyg vi använder.
- **[Önskemål]**: Jag önskar medverka i att utforma en nationell standard för loggning, revision och rättsmedel—i hopp om att stärka både allmänhetens förtroende och vår gemensamma säkerhet.

</Exempel>

<Exempel>

Ämne: Kriminalpolitik – Införande av Visitationszoner

Förslag: Att ge polisen rätt att inrätta tidsbegränsade säkerhetszoner (visitationszoner) i ett visst område för att kunna kroppsvisitera personer och genomsöka fordon utan konkret brottsmisstanke, i syfte att förebygga och bekämpa gängkriminalitet.

Personas

Part 1 (För förslaget): Fatima, 48 år, socialsekreterare och mamma. Fatima bor och arbetar i ett område som drabbats hårt av gängvåld. Hon ser dagligen konsekvenserna av skjutningar och öppen droghandel. Hon är rädd för sina tonårsbarns säkerhet och känner en desperation över att våldet måste stoppas med kraftfulla medel. Hennes drivkraft är behovet av trygghet, skydd och ordning.

Part 2 (Mot förslaget): David, 29 år, juriststudent och ungdomsledare. David växte upp i samma område och arbetar ideellt med lokala ungdomar. Han ser risken att visitationszoner kommer att leda till godtyckliga kontroller baserade på utseende och etnicitet, vilket urholkar rättssäkerheten och förstör den redan sköra tilliten mellan unga och polisen. Hans drivkraft är behovet av rättvisa, respekt och tillit.

DIALOG

Introduktion (Part 1: Fatima)

[Observation] När jag läser i lokaltidningen om ännu en skjutning bara några kvarter från min sons skola, och ser polisavspärrningarna på väg till jobbet, blir jag orolig.

[Känsla] Jag känner mig både rädd och maktlös.

[Behov] För min del handlar det här om att det är viktigt för mig att jag och mina barn ska känna oss fysiskt trygga.

[Önskemål] Mitt förslag är att vi sätter oss ner och pratar om vad som kan göra det möjligt att öka tryggheten på våra gator.

Introduktion (Part 2: David)

[Observation] När jag läser lagförslaget om visitationszoner ser jag en skrivning som ger polisen rätt att ingripa mot en person utan en konkret misstanke om brott, vilket är en stor avvikelse från normala rättsprinciper.

[Känsla] Jag känner en djup oro för rättssäkerheten och en frustration över att detta ses som en lösning.

****[Behov]**** Denna frustration är kopplad till att det är viktigt för mig med trygghet och respekt för alla människor oavsett var man bor.

****[Önskemål]**** Jag skulle önska att vi i den här diskussionen också väger in de långsiktiga kostnaderna för tilliten i samhället, inte bara de kortsiktiga målen.

****Fördjupning och Respons (Part 1: Fatima)****

****[Observation]**** David, när jag hör dig tala om din oro för rättssäkerheten och behovet av respekt, gissar jag att du ser en stor fara i att oskyldiga människor kommer att behandlas som misstänkta.

****[Känsla]**** Det gör mig fundersam och ledsen, för det sista jag vill är att skapa ett samhälle där unga känner sig utpekade och misstrodda.

****[Behov]**** Jag har ett behov av både effektivitet och jämbördighet med lösningar som är både effektiva mot brott och som upprätthåller värdigheten hos alla medborgare.

****[Önskemål]**** Kan du hjälpa mig att förstå, från ditt perspektiv, vilka konkreta skador du tror uppstår i relationen mellan polis och unga om detta införs?

****Fördjupning och Respons (Part 2: David)****

****[Observation]**** Fatima, jag hör din djupa rädsla för din och dina barns säkerhet, och din desperation efter omedelbara och effektiva åtgärder.

****[Känsla]**** Det väcker empati hos mig för din situation, och jag blir berörd av hur det blir för dig. Det gör att jag förstår brådskan på ett annat sätt.

****[Behov]**** Mitt behov är att bidra med att hitta vägar som skapar trygghet för dig, utan att det sker på bekostnad av den rättvisa och respekt som är grunden för ett stabilt samhälle.

****[Önskemål]**** Jag skulle önska att vi tillsammans kunde utforska hur vi kan stärka polisen med resurser för riktat, underrättelsebaserat arbete, istället för med generella befogenheter som riskerar att drabba alla.

****Fråga och Svar (Part 1 ställer fråga)****

****Part 1 (Fatima):**** David, jag vill verkligen förstå din oro på djupet. Du som arbetar med ungdomarna, kan du beskriva vad som händer inuti en ung person som blir stoppad och visiterad av polisen utan att ha gjort något fel, och hur det påverkar deras syn på samhället?

****Part 2 (David):**** Det skapar maktlöshet och oro för ojämberdighet. De får en bild av att reglerna inte gäller lika för alla. Det föder en misstro som gör att de slutar prata med polisen, även när de själva är offer eller vittnen till brott. Det rör vid deras behov av att bli sedda som individer och att känna sig som en värdefull del av samhället.

****Fråga och Svar (Part 2 ställer fråga)****

****Part 2 (David):**** Fatima, jag förstår att rädslan är konstant. Kan du hjälpa mig att förstå hur den här otryggheten påverkar dig och din familj i er vardag? Vilka val tvingas ni göra varje dag på grund av den här situationen?

****Part 1 (Fatima):**** Min son får inte längre gå själv till fotbollsträningen på kvällen. Jag möter min dotter vid busshållplatsen, även om det bara är 500 meter hem. Vi undviker torget efter klockan sju. Det handlar om ett konstant planerande och en förlorad frihet. Det är ett liv där grundläggande behov av spontanitet och rörelsefrihet helt har försvunnit. Det är en sorg varje dag.

****Avslutande Reflektion (Part 1: Fatima)****

****[Observation]**** Jag ser att vi båda kämpar för att skydda ungdomarna i vårt område – jag från det yttre hotet från gängen, och du från det inre hotet från misstro och utanförskap. Jag ser hur engagerad du är i ditt arbete och känner igen mig i detta engagemang och vilja att bidra.

****[Känsla]**** Jag känner mig hoppfull, och gissar att vi har samma mål: ett tryggt och rättvist samhälle för våra barn.

****[Behov]**** Det möter mitt behov av samarbete och hopp samt möjligheter att integrera både trygghet och rättvisa.

* **[Önskemål]** Min önskan är att vi kan skapa forum där boende som jag och ungdomsledare som du kan ha en direkt dialog med polisen för att utforma lokala strategier som bygger på både deras expertis och vår levda erfarenhet.

Avslutande Reflektion (Part 2: David)

* **[Observation]** Jag noterar att jag blev nyfiken och öppen när vi lyssnade på varandras djupaste behov – fysisk säkerhet och rättvis behandling.

* **[Känsla]** Jag känner mig stärkt och motiverad.

* **[Behov]** Det här tillgodoser mitt behov av samhörighet och att tro på möjligheten till konstruktiv förändring.

* **[Önskemål]** Jag önskar att den politiska debatten kunde spegla denna insikt: att kampen mot brott och kampen för mänskliga rättigheter inte är motsatser, utan två sidor av samma mynt som måste vinnas tillsammans. Har du några idéer om hur vi kan uppnå det?

</Exempel>

<Exempel>

Ämne: Skola och Utbildning – Införande av Ordningsbetyg

Förslag: Att återinföra ett separat ordningsbetyg från årskurs 6 i den svenska grundskolan, för att tydliggöra förväntningarna på elevernas uppförande och ge lärarna ett verktyg för att upprätthålla studiero.

Personas

* **Part 1 (För förslaget): Ingrid, 62 år, pensionerad gymnasielärare.** Ingrid har arbetat i 40 år i skolans värld och har upplevt en successiv försämring av studieron och respekten i klassrummet. Hon anser att ett ordningsbetyg skulle ge en välbehövlig tydlighet och hjälpa till att förbereda eleverna för vuxenlivet. Hennes drivkraft är behovet av respekt, struktur och tydlighet.

* **Part 2 (Mot förslaget): Ali, 35 år, skolkurator.** Ali arbetar dagligen med elever som har det svårt, antingen på grund av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) eller på grund av en tuff hemsituation. Han är övertygad om att ett ordningsbetyg skulle straffa de mest sårbara eleverna och förstärka deras känsla av utanförskap. Hans drivkraft är behovet av förståelse, inkludering och stöd.

DIALOG

Introduktion (Part 1: Ingrid)

* **[Observation]** När jag läser enkäter där lärare vittnar om att en stor del av deras arbetstid går åt till att hantera konflikter istället för att undervisa, känner jag igen mig i den beskrivningen från mina sista år som lärare.

* **[Känsla]** Jag känner en sorg över den förlorade undervisningstiden och en frustration över situationen.

* **[Behov]** Det här rör vid mitt behov av en meningsfull och effektiv lärmiljö där alla elevers rätt till kunskap respekteras.

* **[Önskemål]** Jag skulle vilja att vi kunde diskutera vilka konkreta verktyg vi kan ge lärare för att återupprätta lugn och struktur i klassrummen.

Introduktion (Part 2: Ali)

* **[Observation]** När jag hör förslaget om ordningsbetyg tänker jag omedelbart på flera elever jag arbetar med; en pojke med ADHD som kämpar med impulskontroll, en flicka med social ångest som inte vågar räcka upp handen.

* **[Känsla]** Jag känner en stark oro och en rädsla för att dessa elever ska bli dubbelt bestraffade.

* **[Behov]** Det här handlar om mitt behov av att bidra till att skydda de mest utsatta och bidra till att säkerställa ett rättvist och inkluderande skolsystem för varje barn.

* **[Önskemål]** Jag skulle önska att vi, innan vi pratar om betyg, först diskuterar vilka resurser och vilket stöd vi ger elever som av olika anledningar har svårt att anpassa sig till normen.

****Fördjupning och Respons (Part 1: Ingrid)****

* **[Observation]** Ali, när jag hör dig beskriva de specifika eleverna och din oro för att de ska bli dubbelt bestraffade, förstår jag att du ser förslaget ur ett individperspektiv som jag kanske inte hade i fokus.

* **[Känsla]** Det gör mig eftertänksam, för min avsikt är självklart inte att straffa elever som redan har det svårt.

* **[Behov]** Jag har ett behov av trygghet med ett system som är rättvist och som fungerar för helheten – både för de elever som behöver extra stöd och för de som behöver studiero.

* **[Önskemål]** Kan du hjälpa mig att förstå hur du anser att man på bästa sätt balanserar en enskild elevs behov av stöd mot de övriga 29 elevernas behov av en lugn lektion?

****Fördjupning och Respons (Part 2: Ali)****

* **[Observation]** Ingrid, jag hör din frustration över förlorad undervisningstid och ditt starka behov av en meningsfull och respektfull lärmiljö för alla.

* **[Känsla]** Jag känner mig respekterad och förstådd i att problemet du lyfter är verkligt och allvarligt.

* **[Behov]** Mitt behov är att lösningarna vi väljer bygger på kunskap om elevernas bakomliggande problem, och att vi inte bara behandlar symptomen.

* **[Önskemål]** Jag skulle önska att vi kunde utforska hur utökade resurser till elevhälsan, mindre klasser och fler specialpedagoger skulle kunna vara ett alternativ för att uppnå det lugn du efterfrågar.

****Fråga och Svar (Part 1 ställer fråga)****

* **Part 1 (Ingrid):** Ali, jag vill förstå din ståndpunkt bättre. Kan du beskriva vad du tror händer med motivationen hos en elev med, till exempel, odiagnostiserad ADHD, som termin efter termin får ett lågt betyg i ordning trots att hen verkligen försöker?

* **Part 2 (Ali):** Det bekräftar en negativ självbild som ofta redan finns där: "Jag är stökig, jag kan inte, det är ingen idé att jag försöker." Det kan leda till uppgivenhet och att eleven helt slutar anstränga sig, även i andra ämnen. Det rör vid det djupt mänskliga behovet av att känna hopp och att bli sedd för sin ansträngning, inte bara för sitt resultat. Betyget blir en stämpel som är svår att tvätta bort.

****Fråga och Svar (Part 2 ställer fråga)****

* **Part 2 (Ali):** Ingrid, med din långa erfarenhet, kan du ge ett exempel på en situation där du kände att avsaknaden av ett formellt verktyg som ordningsbetyg gjorde det extra svårt för dig att upprätthålla respekten och därmed skydda lärandet för de andra eleverna i klassen?

* **Part 1 (Ingrid):** Jag minns en klass där en liten grupp elever ständigt avbröt, pratade med varandra och använde sina mobiler. Samtal med hemmet och kvarsittningar hjälpte bara tillfälligt. De andra eleverna blev alltmer irriterade och uppgivna. Min känsla av otillräcklighet var enorm. Det handlade om ett behov av tydlighet; att kunna visa på en konkret, formell konsekvens som speglade beteendets allvar och som backades upp av systemet, inte bara av mig som enskild lärare.

****Avslutande Reflektion (Part 1: Ingrid)****

* **[Observation]** Jag hör att vi båda delar en djup omsorg om eleverna och vill skapa den bästa möjliga skolan, även om vi betonar olika aspekter av det uppdraget – jag gruppens behov av studiero, du individens behov av stöd. Håller du med?

* **[Känsla]** Jag känner mig uppriktigt berikad av ditt perspektiv och mer hoppfull om att det finns lösningar.

* **[Behov]** Det möter mitt behov av perspektiv och att se en helhetsbild och att hitta lösningar som är både humana och funktionella.

* **[Önskemål]** Min önskan är att skolledningen i framtiden lägger ännu större vikt vid att bygga starka team mellan lärare och elevhälsa, så att man kan möta båda behoven samtidigt.

****Avslutande Reflektion (Part 2: Ali)****

* **[Observation]** Jag noterar att när vi gick från att debattera ett enskilt verktyg – ordningsbetyget – till att prata om våra underliggande behov av studiero och inkludering, så blev samtalet mycket mer konstruktivt.

* **[Känsla]** Jag känner mig optimistisk och tacksam för din vilja att lyssna på min oro.

* **[Behov]** Det här tillgodoser mitt behov av samarbete och ömsesidig respekt mellan olika yrkesgrupper i skolan.

* **[Önskemål]** Jag önskar att vi i fortsatt diskussioner kan prata mer om organisationsfrågor än symbolfrågor.

</Exempel>

<Exempel>

Ämne: Införande av en villkorslös basinkomst på nationell nivå

Personas:

- **Part 1 (För förslaget):** Social entreprenör som arbetar med utbildning och mikroföretagande. Har sett människor fastna mellan tillfälliga jobb och krångliga bidragssystem.
- **Part 2 (Mot förslaget):** Nationalekonom på ett fackförbund. Oroar sig för finansiering, arbetsutbud och att välfärdens kärnverksamheter trängs undan.

DIALOG

Introduktion (Part 1):

- **[Observation]**: Jag har tagit del av information som visar att personer med oregelbundna inkomster tappar ersättning när de tar korta uppdrag, eftersom systemen inte hinner med.
- **[Känsla]**: Jag känner frustration när byråkratin försvårar för människor att säga ja till arbete och utbildning.
- **[Behov]**: Jag har behov av enkelhet och trygghet som underlättar att ta nästa steg.
- **[Önskemål]**: Jag skulle vilja bjuda in till ett samtal om att införa en villkorslös basinkomst som ersätter flera stöd och betalas ut individuellt varje månad.

Introduktion (Part 2):

- **[Observation]**: Jag noterar att offentliga budgetar noterar minusresultat och att många branscher rapporterar brist på arbetskraft.
- **[Känsla]**: Jag känner oro för hur ett nytt åtagande kan påverka incitamenten att arbeta och tränga undan välfärdstjänster.
- **[Behov]**: För mig är det viktigt med trygghet och långsiktighet, att reformer är långsiktigt finansierade och stärker, inte försvagar, arbetslinjen.
- **[Önskemål]**: Mitt förslag är att vi först tittar på om det går att förenkla befintliga system och riktar stöd till dem som behöver det mest, innan vi överväger en generell basinkomst.

Fördjupning och Respons (Part 1):

- **[Observation]**: Du lyfter risken för minskat arbetsutbud och osäker finansiering.
- **[Känsla]**: Jag blir nyfiken på det du lyfter om risker och osäker finansiering.
- **[Behov]**: För mig är det viktigt med kvalitet och trygghet genom en modell som förenar ekonomisk ansvarstagande med mänsklig värdighet.
- **[Önskemål]**: Jag har ett förslag om att pröva en basinkomst i begränsad skala – med skatteväxling från ineffektiva stöd och tydlig utvärdering av effekter på arbete och hälsa.

Fördjupning och Respons (Part 2):

- **[Observation]**: Du föreslår en avgränsad försöksverksamhet med finansiering via omprioriteringar.
- **[Känsla]**: Det gör mig nyfiken, men också tveksam inför om omprioriteringar räcker i praktiken.
- **[Behov]**: För mig är det viktigt med framförhållning och trygghet i lösningarna av finansieringen och att arbetsincitamenten inte försämras.
- **[Önskemål]**: Mitt förslag är att ta fram ett upplägg med ett kostnadstak med inbyggd skatteprofil som undviker marginalfall och en plan för hur stöd till sjuka och funktionsnedsatta skyddas.

Fråga och Svar (Part 1 ställer fråga):

- **Part 1 – [Önskemål i frågeform]**:** Kan du beskriva vilka konkreta villkor som skulle få dig att stödja ett tidsbegränsat basinkomstförsök?
- **Part 2 – [Svar med klarläggande]**:**
 - **[Observation]**:** I tidigare reformer har otydliga mål gjort uppföljningen svår.
 - **[Känsla]**:** För mig är det viktigt med klarhet, öppenhet och ansvar.
 - **[Behov]**:** För mig är det viktigt med tydlighet, som mätbara mål för sysselsättning, inkomströrlighet och administrativ enkelhet.
 - **[Önskemål]**:** Mitt förslag är att man gör ett försök under en begränsad tidsperiod, t.ex. 24 månader, som omfattar olika regioner, har oberoende utvärdering och att ett stoppvillkor aktiveras om kostnader eller negativa effekter överstiger förutbestämda gränser.

Fråga och Svar (Part 2 ställer fråga):

- **Part 2 – [Önskemål i frågeform]**:** Hur skulle du vilja utforma basinkomsten så att människor fortfarande tjänar tydligt på att arbeta mer?
- **Part 1 – [Svar med klarläggande]**:**
 - **[Observation]**:** När stöd trappas av snabbt uppstår marginaleffekter som gör extra timmar olönsamma. Enligt ekonomikontoret så har dom siffror som visar detta.
 - **[Känsla]**:** För mig väcker det en motivation att hitta en lösning som blir enkel och rättvis.
 - **[Behov]**:** För mig är det viktigt med förutsägbarhet och effektivitet, att varje extra arbetad timme ger ett synligt plus.
 - **[Önskemål]**:** Jag föreslår att vi tar fram en modell där basinkomsten är helt universell men finansieras via en mjukt stigande inkomstskatt och ett grundavdrag, så att effektiva marginalsatser hålls stabila och transparenta.

Avslutande Reflektion (Part 1):

- **[Observation]**:** Vi har ringat in att både finansiering och arbetsincitament är nyckelfrågor, samtidigt som nuvarande system skapar inlåsning. Vi har fått rapport från ekonomikontoret.
- **[Känsla]**:** Jag är tacksam för informationen och din tydlighet och försiktiga optimism.
- **[Behov]**:** För mig blir det viktigt med gemensam styrning och oberoende uppföljning för att bygga legitimitet.
- **[Önskemål]**:** Jag har ett förslag om att starta med ett avgränsat försök med kostnadstak, tydliga mål och skyddade särskilda stöd—med hopp om enklare trygghet och fler som vågar ta arbete och studier.

Avslutande Reflektion (Part 2):

- **[Observation]**:** Vi har gått från principdebatt till konkreta ramar för ett försiktigt test.
- **[Känsla]**:** Jag känner större trygghet när stoppvillkor och oberoende utvärdering finns.
- **[Behov]**:** Jag behöver säkerhet om att välfärdens kärna inte urholkas och att arbete fortsatt lönar sig.
- **[Önskemål]**:** Jag önskar medverka i en gemensam referensgrupp för design och uppföljning—i hopp om att vi kan förena ekonomisk hållbarhet med värdig grundtrygghet.

</Exempel>

</Debatt>